

De Purullena a Fortià, un pell cremada

Dissabte, quan per darrera vegada al Trueta ens vàrem donar la mà, em vaig recordar dels ulls plorosos d'en Miquel aquell dia a Purullena, quan em va ensenyar el lloc on va néixer. Com a Guadix, a Purullena, a la província de Granada, també hi havia veïns que vivien en coves, uns habitatges excavats a la muntanya. Al cap d'unes hores se li varen tornar a entelar els ulls mirant a casa de la seva cosina la pel·lícula La pell cremada, de Josep Maria Forn. Les primeres escenes són rodades a Purullena i d'extra hi surt el seu oncle. En Miquel tenia un caràcter a vegades difícil de pair, és veritat, però un cor molt gran. Era dels amics que no et fallaven mai. Sempre sabies que, passés el que passés, el tenies al teu costat i sovint et sorprenia.

Ens vàrem conèixer en aquell Punt Diari dels anys vuitanta. Compaginava els mercats venent roba amb fer fotografies pel diari a tant la peça d'ençà que en Narcís Genís el va fitxar per la delegació de l'Alt Empordà. Amb voluntat, esforç i tossuderia suplía les seves mancances de l'ofici. Va ser un autèntic autodidacte, una esponja per xuclar de tot i de tothom de qui pogués aprendre alguna cosa. Aprofitava qualsevol anada a Perpinyà per comprar revistes de fotografia que a Figueres eren impossibles de trobar. No s'empenyava, al contrari, quan des de la redacció li deien amb sorna que no fes fotos amb flaix. En Miquel va tenir clar des del primer moment en què va trepitjar el diari que volia ser fotoperiodista. Va tenir clar que estava fet per a aquella feina. Gosadia, ganes de treballar, nas per intuir la notícia, saber escoltar, conèixer coses i tractar la gent eren les seves virtuts principals per aconseguir el seu objectiu. I tenia clar que la tècnica fotogràfica era una qüestió d'esforç, dedicació i perseverança. I de tot això també en tenia.

Treballar amb en Miquel no era fàcil. Cridaner, exigent, agosarat, indisciplinat... però mai et deixava penjat. La responsabilitat que s'autoimposava el feia sentir obligat a aconseguir el millor. No es quedava satisfet amb la fotografia oficial que tocava. Al contrari, al carret sempre s'hi podia trobar l'altra cara, la curiositat, l'anècdota, de l'esdeveniment que li havia tocat cobrir per al diari que fos. D'anècdotes de la seva feina n'hi hauria per escriure un llibre. Des de la vegada que es va disfressar d'embarassada per poder fotografiar en Dalí moribund fins a poder dir que una foto del seu cul –sí, del seu cul– havia sigut portada de La Vanguardia. L'amic Pere Puignau en pot donar testimoni del dia que el va acompanyar a cala Murtra, una cala acabada de catalogar com a nudista i on en aquell moment no hi havia ni una ànima. Per en Miquel una cala nudista sense ningú no era notícia. Ell va fer de model i en Pere, més pudorós, amb la càmera d'en Miquel, va immortalitzar el moment. En Miquel era així, per on va passar sigui per feina o per altres qüestions, va deixar petja.

I quan el món on vivia o treballava se li feia petit reaccionava i obria horitzons. Nicaragua, Libèria, Sri Lanka, Bòsnia... sobretot Bòsnia. I Sarajevo. Ja ni recordo les vegades que vàrem anar a Bòsnia després de la guerra i sempre amb un objectiu concret. Que si les mares de Srebrenica, que si una exposició, que si el projecte Krava, que si... per en Miquel Bòsnia era el seu altre món i la Lana, la Dalila i l'Emir, la seva fillola i els seus germans. L'estimaven. Les setmanes que va passar en ple setge a Sarajevo el varen marcar i molt. No en tenia mai prou. Sempre buscava qualsevol excusa, qualsevol recurs per fer o organitzar alguna campanya de solidaritat pels seus "compatriotes" bosnians. Això sí, mai va voler treure ni un euro del seu treball fotogràfic. I si aconseguia alguna subvenció per algun projecte de solidaritat el seus comptes eren aigua clara.

Es pot dir que en Miquel, tot sentiment, era de llàgrima fàcil. I per això en parlar de Purullena he parlat de llàgrimes. Però hi ha dos moments que em varen gelar el cor. El dia que anant cap a Bòsnia en una estació de servei d'Itàlia li varen agafar del cotxe tot el seu equip fotogràfic i el dietari personal dels dies de setge que havia passat a Sarajevo. Va plorar a llàgrima viva i no pas pel material precisament. I l'endemà al migdia a l'entrada a Sarajevo, a l'avinguda que en deien dels franc-tiradors, ens va fer parar el cotxe. Encara li havien quedat

llàgrimes per plorar l'emoció de poder tornar a la ciutat que tant s'estimava.

Ai, en Miquel! Era com un volcà, capaç de fer les coses més contradictòries, però totes amb sentiment. La Dolors i l'Isaac, que han estat al seu costat, ho saben prou bé.

S'estimava la terra de Federico García Lorca, on ell havia nascut, però sobretot era fortianenc i un català de soca-rel amb l'estelada com a bandera.

Gràcies, Miquel, per la teva amistat.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 06-02-2023, Pàgina 9

-El Punt Avui. Nacional 06-02-2023, Pàgina 9

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/opinio/article/8-articles/2250974-de-purullena-a-fortia-un-pell-cremada.html>